

ИСТОРИЯТА

Юбилейното XX издание на Международния фестивал на червенокръстките и здравни филми в България е преглед на богатата история на Фестивала; на неговата роля за показване на международния принос на членовете на дружествата на Червения кръст и на Червения полумесец и тяхната отдаденост да помагат на хората по целия свят. Международният фестивал на червенокръстките и здравни филми доказва своята роля като международен форум на хуманността и солидарността както и като място за омяна на опит. Международният фестивал на червенокръстките и здравни филми е едно уникално събитие в света.

През 1965 година Българският Червен кръст чества своя 80 годишен юбилей. Едно от мероприятията за това честване е създаването на Международен фестивал на червенокръстки и здравни филми, с подкрепата на

Българска кинематография и на Лигата на дружествата на Червения кръст, Червения полумесец, представена от Марк Газей. Вторият фестивал се провежда през 1967 г. под патронажа на Лигата и ЮНЕСКО, включва се по-късно и Световната здравна организация.

През 1973 година, на V си издание, Фестивалът получава от Международната организация на сдруженията на филморазпространителите и от Международния съвет за кино и телевизия най-високата категория "А", каквато имат отдавна съществуващите кинофестивали в Кан, Венеция, Москва, Берлин, Карлови Вари ... X юбилейно издание на Международния фестивал на червенокръстките и здравни филми, се провежда през 1983 г. В работата му взимат участие президентът на Международната федерация на дружествата на Червения кръст и на Червения полумесец Енрике де ла Мата и Александър Хей, председател на Международния комитет на Червения кръст, председателят на постоянната комисия д-р Ахмед Абу Кюра, генералният секретар на Лигата Ханс Хох, д-р Кирил Игнатов, президент на Българския Червен кръст. Енрике де ла Мата отчита изключителната важност на Фестивала за призоваване към зачитането и отстояването на човешките ценности.

Фестивалът допринася за хуманизма в света, за опазването на мира и живота; Фестивалът е изразител на идеите на международното червенокръстско движение. Александър Хей тогава подчертава ролята и упорството на Българския Червен кръст, въпреки трудностите, за създаването и превръщането на Международния фестивал на червенокръстките и здравни филми в едно от най-важните средища за общуване между представителите на червенокръсткото движение.

Участници и гости на Фестивала през годините са били: Хосе Барозу Чавес, президент на Международната федерация на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец; Корнелио Сомаруга, президент на Международния комитет на Червения кръст; Александър Хей, президент на Международния комитет на Червения кръст; Пер Щенбак, генерален секретар на Международната федерация на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец; Ален Модукс, ръководител на комуникационния отдел, Международен комитет на Червения кръст в Женева, Марио Енрике Виляроел Ландер, президент на Международната лига на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец, Хенрик Беер, генерален секретар на Лигата на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец, Марсел Навил, президент на Международния комитет на Червения кръст, както и плеяда от български и чуждестранни артисти, музиканти, режисьори, кинокритици, продуценти.

След прекъсване на провеждането на Фестивала през 1991 г., Българският Червен кръст го възстанови през 2014 г., съвместно с Медицинския университет във Варна, със съдействието на Община Варна и други институции и под патронажа на вицепрезидента на Република България и със съдействието на Международната федерация на дружествата на Червения кръст и на Червения полумесец.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

Йоана Буковска-Давидова *Член на Журито*

Йоана Буковска – Давидова е родена в Габрово. Завършва 9-та френска езикова гимназия „Алфонс дьо Ламартин“ в София. През 2000 година завършва НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ в класа на проф. Снежина Танковска и доц. Андрей Баташов.

В своята кариера Буковска участва в десетки театрални постановки, играни на сцената на Театър „Бъл-гар-ска армия“, Театър 199 „Валентин Стойчев“, Театър „София“, както и в много филми и сериали. Носител е на международни и национални театрални и филмови награди.

Какво бихте искали гостите и зрителите на XX Международен фестивал на червенокръстките и здравни филми да знаят за Вас?

Йоана Буковска – Давидова е актриса от 14-годишна възраст, с повече от сто роли в театъра и българското, европейското и американското кино. Има повече от 10 национални и международни награди за актьорските си превъплъщения. В последните 10 години има осъществени няколко филмови и театрални проекта, в които тя е креативен продуцент, сценарист и режисьор.

Девизът на фестивала е „Чрез хуманизъм към мир и приятелство“. Смятате ли, че звучи актуално? И как го тълкувате?

Според мен създаването на Червения кръст е било инспирирано навремето именно от тези, най-силно очовечаващи ни добродетели и качества у хората като взаимопомощ, съпричастност, състрадание, доверие и емпатия. Това са и основите, на които единствено могат да залежат изграждането на мир и приятелство между хората, независимо от пол, националност или религия. А каква по-висша духовна цел може да има изкуството, освен да преведе на емоционално-визуален език, с инструментариума на киното, значението на думата хуманност, така че хората да

припознаят и себе си лично в смисъла на това определение като възприемат идеята, че всеки от нас може и трябва при нужда да прегърне, изповядва и прилага мисията и принципите на доброволците и служителите в Червения кръст, защото именно те ни определят като Хомо сапиенс или Осъзнати Човеци.

Как бихте подкрепяли фестивалната идея и в бъдеще?

Освен че имам честта да бъда в журито на този значим фестивал, ще популяризирам сред българската общественост значението на фестивала за осъзнаването на хуманизма в България, като може би в някой от следващите ми творчески проекти като креативен продуцент, това ще бъде водещата идея в създаването на филм, посветен на водещите принципи и за създаването на фестивала на Червения кръст.

Какво мислите за програмата на „Фестивала“?

Изключително богата програма - и като международно участие, и като значими за съвременето ни сюжети, засягащи горещите проблеми днес, на които все още нямаме еднозначен отговор - как можем да разрешим като социум, в условията на настоящия световен ред. Надявам се програмата да предизвика онзи нужен размисъл над тази проблематика, така че всеки зрител да стигне до отговорите за самия себе си – като човешка позиция, зад която е готов да застане с личните си действия, за да промени света към по-добро.

Говорим за филмов фестивал, имате ли любим филм, любим режисьор?

Щастлива и благодарна съм като артист и човек, че ще изгледам толкова синтезирано всички тези документални, късометражни и игрални филми, които ще ми дадат яснота за настоящия свят, в който живеем с толкова различни гледни точки от света, като режисьорски и сценаристки поглед, за да се ориентирам къде е мястото на България в днешния световен пъзел и как опитът на българските творци в бъдещите им търсения като проекти би допринесъл за добруването и очовечаването на всички хора.

**На базата на огромния Ви опит, какво бихте искали да видите на нашия Фестивал
И какво можем да подобрим?**

Бих искала да виждам пълни зали на всяка прожекция и по-добра комуникация с публиката както преди - като реклама, за да идват масово хора на филмите, така и след всяка прожекция - като дискусии по зададената тема от сюжета на филма, в която да господстват принципите на „Предай нататък!“ и „Доброто е заразно!“

Коя е първата асоциация, която изниква в съзнанието Ви, когато чуете Червен кръст?

Помощ, протегната ръка, оцеляване и сигурност.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

**Александър Донеv
Режисьор**

Доцент д-р Александър Донеv е гост преподавател по различни дисциплини към катедра „Кинознание и кинодраматургия“. Преподава в НАТФИЗ от 1994 година. От 2017 година работи в сектор „Екранни изкуства“ на Институт за изследване на изкуствата – БАН. Занимава се с изследвания в областите: история на киното, история и теория на филмовата индустрия, киното и съвременните медии, социология на киното, българско кино.

Има професионален опит като режисьор, сценарист и продуцент. Носител на наградата на Българската филмова академия като продуцент на анимационния филм „Как Сърдел направи ремонт“ (2015), номиниран за Наградата на София като режисьор на филма „Поетът Иван Пейчев – един невероятен гладиатор“ (2016). Членува в Европейската филмова академия, Съюза на българските филмови дейци, Съюза на българските журналисти.

Бихте ли се представили на гостите и зрителите на XX Международен фестивал на червенокръстките и здравни филми?

Киното е моята професия. Вярвам, че цялото разнообразие от неговите форми е важен двигател за най-прогресивните промени в съвременния свят. За мен много от създателите на българските филми особено през последните десетилетия са длъжници на нашето общество, защото не отговарят на неговите очаквания, а настояват то да се издигне до техните съмнителни „висоти“.

Девизът на фестивала е „ Чрез хуманизъм към мир и приятелство“. Смятате ли, че звучи актуално? И как го тълкувате?

Всеки девиз е обобщен и отворен за различни тълкувания, в същото време е вид пожелание. Девизът на фестивала звучи абсолютно актуално и мисля, че трябва да се тълкува съвсем буквално: без хуманизъм не може да има мир; мир без хуманизъм е робство. Жалкото е, че нашето общество не уважава думите, не вниква в смисъла им. Дадже победите на своите писатели ги преживяваме като спортни триумфи, без да вникваме в техните литературни послания.

Как бихте подкрепяли фестивалната идея и в бъдеще?

Работил съм за десетина филмови фестивали в България без уговорки и без условия. Помагал съм с това, което мога, и това, което е било необходимо. Смятам, че мога да помогна на фестивалите да стигна до повече хора, а това е главният техен смисъл – да свържат филмите с тяхната публика.

Какво мислите за програмата на „Фестивала“?

Най-важното ѝ качество е разнообразието. Съвременното кино преживява изключително дълбока трансформация. Въпросът за качеството става все по-спорен, най-интригуващото е какво ще отговори на очакванията на зрителите, а техният вкус се променя толкова бързо. В този смисъл по-важна е връзката на филмите не с високото изкуство, а с най-актуалните проблеми на съвременния свят.

Говорим за филмов фестивал, имате ли любим филм, любим режисьор?

За човек като мен, който повече от 40 години живее „във“ и „със“ киното, гледа повече от 500 филма годишно, е много трудно да посочи един единствен филм, единствен режисьор. Когато познаваш в детайли историята на киното и съвременното кино, знаеш колко прекрасни филми са били създадени и се създават днес. Любимите ми филми са стотици, любимите режисьори – не по-малко.

На базата на Вашия опит, какво бихте искали да видите на нашия Фестивал?

Знам колко трудно се прави кинофестивал днес. Знам как се е променил съвременният кинобизнес и не мога да има претенции към подбора на филмите. Убеден съм, че значението на един фестивал се определя не от филмите, а от атмосферата на общуването, от градуса на дискусиите, от интелектуалните предизвикателства, които ангажират вниманието на присъстващите. Фестивалите трябва да служат като лаборатория за изследване на съвременното общество и съвсем не е задължително всички да сме на едно мнение. Мисля, че фестивалите трябва да помагат за образоването на обществото в изкуството на спора, на интелигентното и толерантно несъгласие.

Коя е първата асоциация, която изниква в съзнанието Ви, когато чуете Червен кръст?

Благотворителност, грижа за ближния.

 Дневник

ИЗБРАНО ОТ ДЕНЯ

„Клондайк/*Klondaik*“ (Украйна), 2022, 100'
Режисьор: Марина Ер Горбач

Един разказ за украинско семейство, живеещо на границата между Русия и Украйна. Ирка отказва да напусне дома си, дори след като градчето им е завзето от въоръжени сили през юли 2014 г., в Източна Украйна, близо до руската граница. Двойката вече е разтревожена от нарастващата враждебност в региона, въпреки че по-голямата част от агресията в този момент е невидима и извън екрана. Когато дефлаграция разтърсва стените на скромната къща, те предполагат, че бомба може да е ударила къщата на двойката. Но когато двойката излиза от мазето, те намират пред дома си парче от фюзелаж, както и човешко тяло на самолетна седалка пред дома им - фрагменти от катастрофата на полет 17 на Malaysia Airlines, който беше свален на 17 Юли 2014 г. Това

невероятно, но твърде реално развитие допринася за странното качество на филма и една от най-странните сцени във филма показва двойката да превозва двама холандски родители, търсеци изчезналата им дъщеря, една от 283-те мъртви пътници на самолета. Инцидентът е втората „грешка“ на участващите военни сили — първата беше бомбардирането на къщата на главните герои. Кулминирайки в двойно шокираща финална сцена, „Клондайк“ е реалистичен и гневен филм за една война, видяна отвътре..

„Кмет, овчар, вдовица, змей“ (България – Германия), 2021, 97’

Режисьор: **Елица Петкова**

Пирин е изолирано планинско село, застрашено от опустяване в следващите 20 години. Навярно това е последното село, в което змейовете все още съществуват. Филмът портретира четирима местни жители, боравещи по различни начини с феномена на изчезване. Георги е кмет на Пирин, борещ се упорито срещу запустяването на селото. Неговата мечта е да превърне родното си място в туристическа атракция. Мария е вдовица, живееща с над 40-годишния си син. Тя очаква от него да си намери възможно най-скоро жена, която да я дари с внуци. Илия е овчар и обича да пие. Трудно му е да

 Дневник

понесе упадъка на селото и е намерил утеха в гората, заобиколен от добитък, той предпочита да живее в малка колиба, без електричество и течаща вода. Гинчовият змей от своя страна пък е местната звезда и бива почитан и респектиран от жителите на Пирин.

„Св. Марино/*SÃO MARINO*“ (Бразилия), 2022, 20'
Режисьор: Лейде Джейкъб

Свещеник Хулио Ланчелоти разказва историята на Марино, трансмъжествена личност, живяла през шести век в Ливан и която след смъртта си е канонизирана като Санта Марина, смятана от прогресивните сектори на католическата църква за защитник на половата идентичност. Със сцени, отражения и взаимодействия на трансмъжествена група, филмът насърчава чувствителните съвременни дискусии относно, например, уважението към социалното име, преозначавайки Санта Марина в Сао Марино.

ПРЕДСТОЯЩО ЗА 17 ЮНИ

ФЕСТИВАЛЕН И КОНГРЕСЕН ЦЕНТЪР – ЗАЛА ЕВРОПА

18:00 „Клондайк“ (2022) Украйна, 100' - Игрален филм

РАДИО ВАРНА – КОНЦЕРТНО СТУДИО

17:00 Конкурсна програма късометражни документални филми №2:

„Сао Марино“ (2022) Бразилия, 20'

„Лимбо“ (2023) България, 30'

„Отдаденост“ (2023) България, 12'

19:00 „Мъже на делата“ (2022) Румъния – България, 105' Игрален филм

РеБОНКЪРС (БАРУТЕН ПОГРЕБ ПРЕДИ АСПАРУХОВ МОСТ)

16:00 „Маркуш“ (2023) Бразилия, 80' Крос-секшън

18:00 „Кмет, овчар, вдовица, змей“ (2021) Германия – България, 97' Документален филм

20:00 „Нямаш място в нашия град“ (2022) България, 81' Документален филм